

D

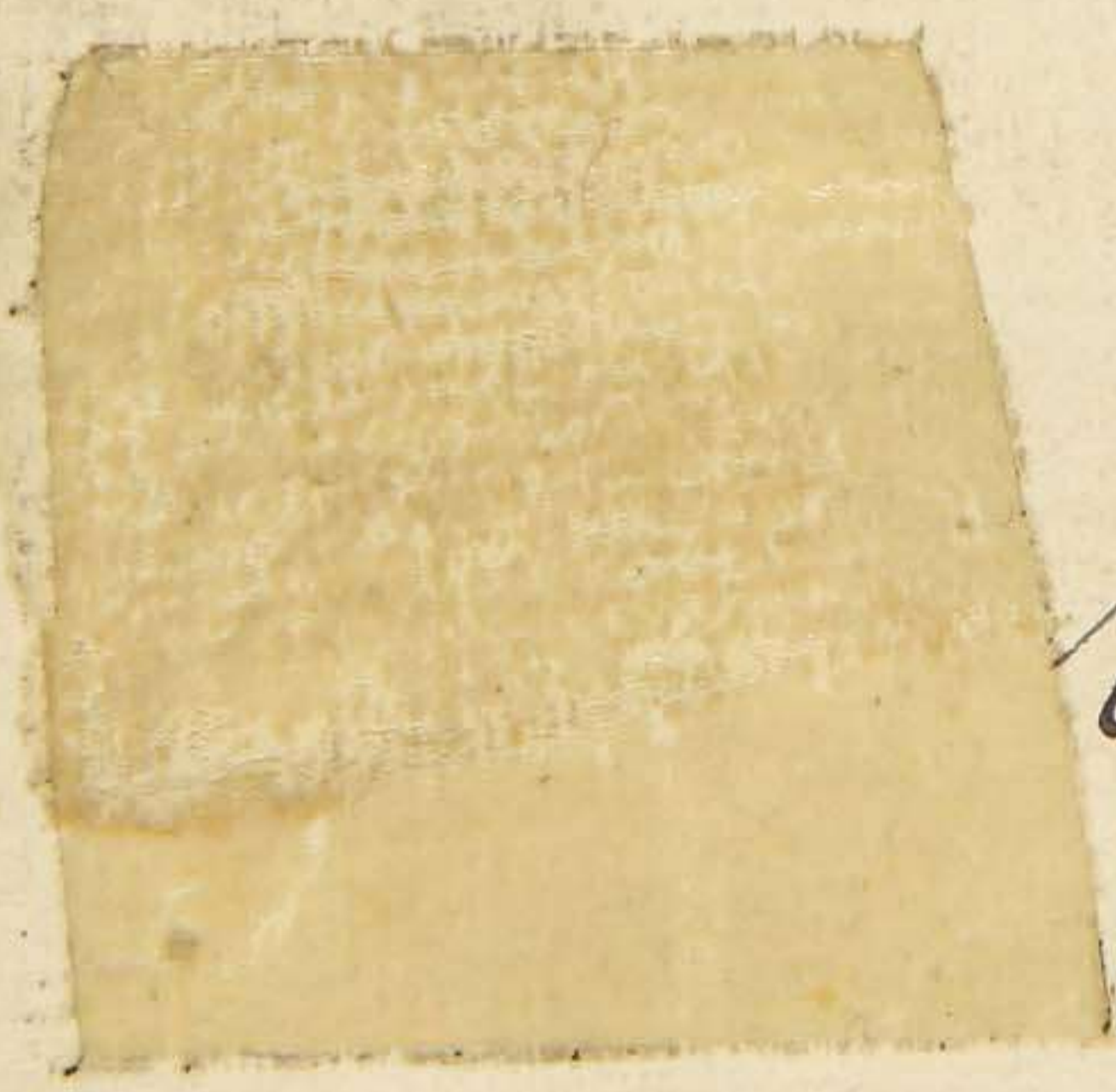
l. 5.575

H
||||

Decy - Valentini

Oratori musis H

S. XVI
F-6

Valentini
1549

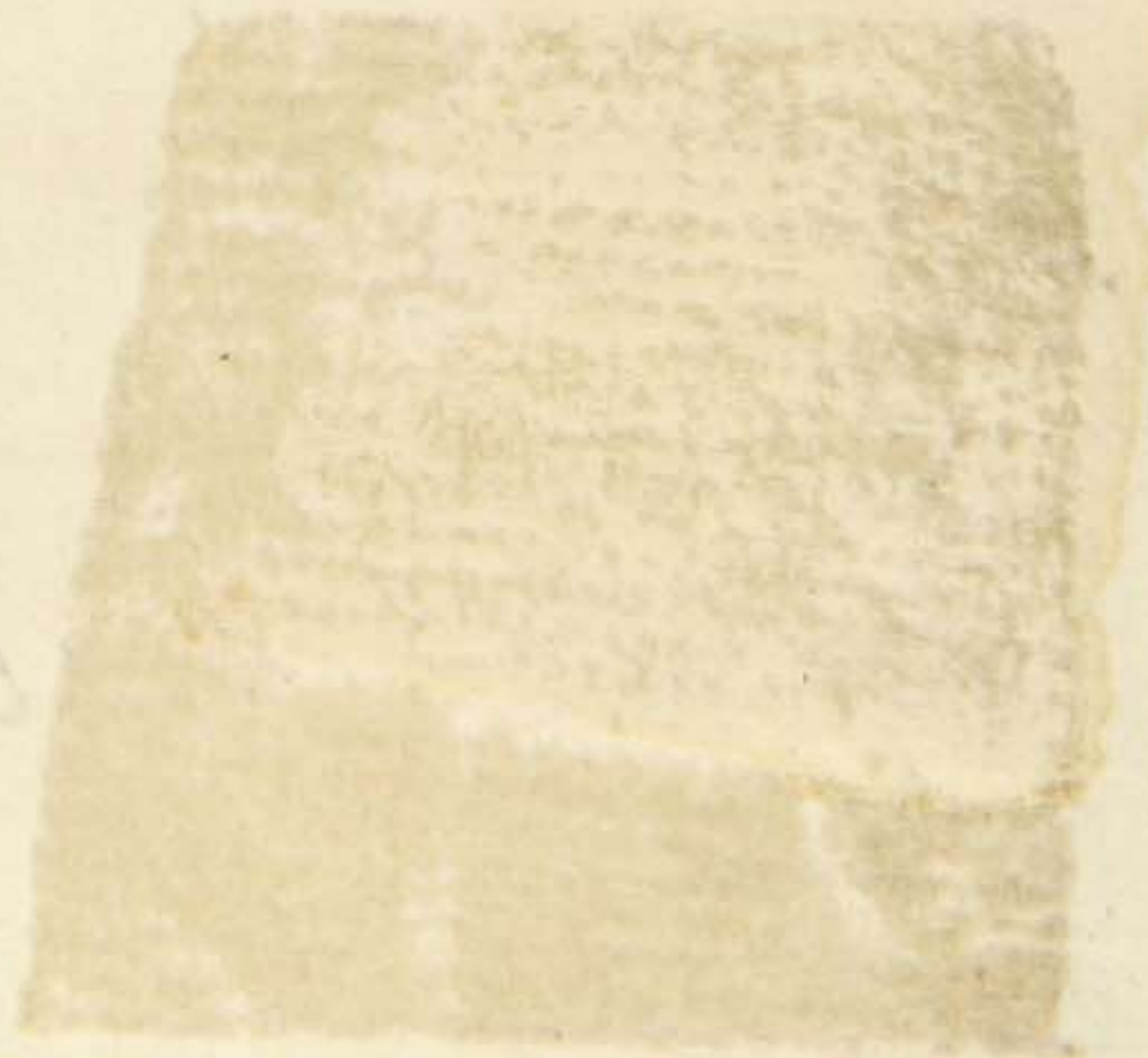
Albano

E+

Dear Mother

Paris 12th

Albano
12th

MICROFILM
C.V.
23

R. 116

Francisci Decij Valentini
PATRIBVS IVRATIS PRO MVNERE
Oratorio Musis nuper condito Eucharistia, per
discipulum Pontium Patricium adolescentē
publicè habita. Valentiaë.
Ex officina Ioannis Mey Flandri. 1549.

Franciscus Decius Valen- TINVS, PATRIBVS IVRATIS. .S.

V^M politiora humanitatis studia tam disciplinis omnibus comparādis, q̄ iisdem exercēdis necessaria esse uiderē, conceptū mecum animo rationem, quonā illa pacto in his scholis augerentur. Occurrebat primò illud eloquentiæ locupletandæ certissimum argumentum, si binæ singulis diebus lectiones essent, quarū altera præceptiones traderet, altera uerò grauiſsimorum autorū exempla illustrandis illis adhiberet: ut hinc ars, inde artis opera studiosis iuuenibus innotescerent, & in alterutro utrumq; plenè cognoscerent. Videbatur enim plurimū conferre ad profectū oratorium, si audientium animum præceptis artis semel institutū, exemplorum ratio confirmaret, ut hoc modo auditores ad ipsam imitationem non tam directi, q̄ manu ducti uiderentur. Tum æmulatione prostratos interpretum animos erigeret, neq; extingui studia pateretur, quæ contentionis igniculis multū incenduntur & inflammantur. Quam sanè rem cum diu mecum parturirem, ecce mihi commodū pariendi tempus proximo anno appropinquare uisum est. Nam cum fortè fortuna amicissimorū Consulū sortitio facta foret, cœpit statim hac occasione partus instare. Vbi cum enixus illi fierent, & clamores magni audirentur, accurrit cōtinuò Rector humanissimus qui diligenter (ut eius mos est in studijs proferendis) obstetricatus, manibus tandem suis pulcherrimā hanc prolem excepit. Cæterū cum de nutrice quæreretur, productus est à me in mediū uir doctriinæ non uulgaris, cui fetus tutò tradi posset. Hæc eò dicta sunt, ne quis porrò sibi diuina hoc factū prouidentia blandiatur, & tumorē hunc christiano uiro indignū è pulmonibus suis auellat. Vanissimus enim sim, si mihi persuadeam, ita me dijs esse curæ, ut grauiſsimis rebus occupati, de homuntionis huius nugis cogitent: nisi iam ab aliquo Dauo audire cupio, id Iupiter curat scilicet. Quare uos Patres oratos uelim, ut munus hoc à maioribus uestris in hanc scholam sapientissimè collatum, magnorū Gymnasiorum exemplo non modo confirmandum perpetuò, sed augendum liberalitate uestra curetis. Quæ si feceritis, dubiū non est, quin præter hominum laudem & insignem mortalium commendationem, perpetuam pro hoc facto gloriam adipiscamini. Valet.

20 F. Decij Valeñ. pro nouo

muniõ Rhetorico, sex viris Consulibus, ex ordine eque
stri, Ioanni Guillermo Catalano, & Gaspari Ioannio:
ex Ciuili verò, Honorato Benedicto Vidaliõ,
Michaeli Oleßæ, Francisco Tagellio, Ono-
frio Lazaro Inacho, gratiarum actio.

Vòd Valentinam Academiã hanc omne
ni genere doctinarum aliòqui semper
florentissimam, auctam nunc omnes, &
magna studiorum accessione locupletas-
tam hoc anno videamus, gaudere pro-
fecto, exiure, ac triumphare auditores doctissimi debe-
mus. Siquidem Patrum Iuratorum beneficio factum est
vt Rhetorica facultas, quæ olim altero quasi pede tarda
incedebat, vtroq; nunc expedita gradiatur. Etenim alia
scholarum membra multorũ diligentia integra quidem
& sana, vigorem suę virtutis obtinebant: hoc verò, incu-
ria dicam nostra, an maiorum vestrorum Patres parcitas-
te? ita exiliter nutriebatur, vt ieiuno pastu arefcens, non
tam viuere, q̃ mori videretur. Addite quod in hoc gym-
nasij corpore, nullum membrum Rhetorica arte magis
præcipuum esse debet, vnde quasi à capite quodam, in re-
liqua membra virtus defluit & spargitur. Nam Orato-
ria disciplina alijs artibus, quæ polito sermone non tam
ornari, quam constare solent, benè & aptè loquendi com-
modat facultatem. Quare non poterant disciplinæ aliæ
non hac parte multum laborare, & benèdicendi copia

A ij destis

destitute, non secus ac membra carne exuta, elanguere.
 Sed tandē, dijs gratia, exortus est vir inter nos, cui mens-
 tem istam illi tam vtilem & honestam afflarent. Is igitur
 tur precessores vestros de hac re subinde compellās, ne-
 quid amplius hīc desideraremus effecit. Habemus ergo,
 quod optare votis poteramus. Quid igitur auditores su-
 perest, nisi vt illis pro tam vtili munere bona omnia pre-
 cemur? quanquā aliud maius superest, in quo magis illis gra-
 tias agere possimus, si nos dignos eorum beneficio stu-
 dijs nostris ostendamus. Etenim quid præstāt militi ful-
 gentia arma, quid anceps gladius, si nunquam vtitur, sed
 situ patitur & rubigine obduci? Quanto melius est me-
 diocri ense, virtutem suā: quam probato, ignaviā indica-
 re? An non erit prodigiosum, si pernīci equo insideas,
 quo solo ad fugam, & non ad pugnam vtaris? quare hoc
 tanto dono videtis non tam vos Iuvenes esse ornatos, quā
 oneratos. Debetis hanc diligētiam primūm vobis, quo-
 rum studia eō diriguntur, vt per ea vobis laudem, opes,
 gloriam, nomen, & autoritatem comparetis. Deinde
 Iuratorum munificentia: qui tam abundē benedicendi
 rationē hoc anno auxerūt & cumularunt. Etenim quid
 turpius esse potest, quam talium virorū cogitatiōes deci-
 pere? quid foedius, quam animis nō respondere? quid ab-
 surdus, quam conceptam de vobis expectationem falle-
 re? quid sceleratius, quam ingratitude manifestam no-
 tam et crimen subire. Hactenus habebant multi ignavię
 suę parmam, at nunc hoc munere addito, omnia honestę
 defensionis arma detracta sunt. Nil superest aliud, quam
 vt

vt

E V C H A R I S T I A.

vt peracti rei, delicti culpam agnoscamus. Sed dicā iam
 de amabili Iuratorum in literas benignitate: deinde pau-
 ca de scholasticorum officio subnectam, quæ vbi absol-
 uero, finem orationis meę adesse omnes intelligetis. Ac
 primū offert se mihi patres ad laudis vestre memoriā
 singularem, ingens negociorum pelagus, quod statim ab
 inito magistratu incipitis pertranare. Vbi quis solitudi-
 num vndas exponat? Quis fluctus curarum narret? tan-
 tum tempestatis? tantū scopulorum? Prouidendum em̄
 est vobis, at cui rei? Num domui vni? num pago, aut
 oppidulo? minimè gentium. Imò ciuitati frequentissi-
 me, imò regno florentissimo. Hoc pondus vos geritis,
 quod non Atlas, qui coelum: non Hercules ipse qui mun-
 dum portasse dicitur, sustineat. Videte ergo, quantum
 sarcinę vobis cū purpura ista imponatis. Dispeream nisi
 plumbum ad istam sericam corollam, quam vos gesta-
 tis, collatum leuissimum est. Hic igitur quanta prudentia
 annonam curatis? quanta prouidentia frumentariā rem
 molimini, cum opus sit orbe ferè ipso exhausto, vt tanta
 ciuitas pascatur? Nam quid dicā de gregibus, quos tota
 Castella conquisitos atq; collectos, incredibili diligentia
 agitis in hanc urbem: tanto studio atq; industria, vt alię
 orbis partes suis fructibus per vos dispoliatę, caritate
 ipsorum continuo laborent: hic verò quasi in communi
 orbis emporio, vilissimè omnia diuendantur? Testimo-
 nio sunt vicinę vrbes et nationes alioqui opulentissimę,
 quę superioribus annis frumento destitute, beneficio ve-
 stro magnę famis vitarunt acerbitatē. Nam cum eo tem-

pore sua frugum vbertas, ac ingentis glebe feracitas annua propemodum siccitate, et coeli nostri inclementia, pinguis-
 guissimis hyberie terris sublata foret, vos soli Catalanis, vos Aragonicis, vos Castellanis, breuiter, hec ciuitas vnà Hispanie toti, horreum fuit inexhaustum. Recursitabant huc subinde iumenta, remeabant nauigia, que flauis messibus onerata, vrbes alias abunde alerent, tam faustis omnium populorum in vos precationibus, vt etiam nunc seruatos se illi benignitate vestra, nisi ingratisse esse velint, profiteantur. Porro autem hac solitudine distracti ab epulis sepe abstinetis, cibo parcitis, geniū fraudatis, deuoratis frigus & aestum, noctes insomnes transigitis, in summa cursum sitatis, queritis, cogitatis, qua ratione dormientibus nobis victus crastinus non desit, imò etiam quo pacto vilius omnia comparantes minimo victitemus. Quod si quis talem haberet domi seruum, quales vos estis vniuersę ciuitati, non quæso illum fratribus, non filiis ipsis antepone-
 ret? & tamen vos sæpe pro tot collatis beneficijs, pro tot laboribus exantlatis, vulgo auditis dissipatores, proditores, dicam etiam quod audio? fures, ac depillatores, adeo ingrata esse solent officia, que in vulgus sparguntur. Clamat populus carius panem à pistoribus diuendi, continuo Consules accusant. Vociferatur pistor vnciarum additione se ad paupertatem redigi, & hic quoque Iurati reprehenduntur. Deest frumentum, sequit statim plebs, & vobis incedia minatur: superat et abundat, nimia illa diligentia dat vicio. Quæ quousque tandem placari poterit: et officio vro contenta viuere? quicquid in vrbe peccatur, imò si nihil peccat, vobis sta-
 tim

E V C H A R I S T I A :

tim dies dicitur, vos in ius vocamini, capita v̄ra & bona
 diris deuouētur. Prò vulgi ingratitude & iniquā plebis
 leuitatē. Hęc si vera nō sunt, impudenter mētior: sin sunt,
 quo satis digno sermone integritatē istam vestrā cū pa-
 tientia coniunctā collaudemus? nocte tota, dormiētibus
 altè alijs omnibus, mens vobis anxie vigilat: ipso autem
 meridie, cū vulgus cibum iam coquit, vos esuritis: &
 tamē ille ventre ingurgitationibus benè distento, haustis
 innumeris poculis, epulis in stomacho vino natātibus, te-
 mulēter in vos debacchabit? pestilētissimas imprecatiōes
 eruētabit? supplicia spirabit eterna? detestatiōes exhalā-
 bit atrocissimas? Quanq̄ tollerāda hęc vtcūq; in plebe, ve-
 rū quis ferat ecclesiasticos hoīes huius quoq; tragediæ
 mimos, & histriōes? qui perciti nescio quo æstro, quicq; d
 hauserūt è fece vulgi, in ipsos quoq; Iuratos furiosè euo-
 mūt, pulpita ipsa loca quidē sacerrima effutitis mēdacijs
 turpiter poluētes? q̄bus p̄ more est huiusmodi exclama-
 tiōibus, abhominatiōibus, querelis, turbis, populū cōmo-
 uere, plebeio furori faces ministrare, vulgi patrociniū vē-
 ditare, miserā eius & infelicitatē deplorare, consulū ini-
 quitatē detestari, omnibus concionibus huius argumētī
 particulā infercire, deniq; hoc habere pro certissimo re-
 fugio, quò dicendorū materia destituti recurrāt. Hi pro-
 fectò mihi nō tam plebis negociū, quā suū agere vident,
 qui popularibus orationibus tumultuātes, furibundū po-
 pulū, quē cōpescere debuerūt, incendūt: charitatisq; prę-
 textu immanitatē summā, ne dicam impietatē exercent.
 Sed vanos profectò hoīes, qui cū priuatā domū suā

gubernare nesciant, de publicis rebus decernunt: inex-
 pensisq; causis ac temporum varijs mutationibus, quæ
 præter spem illis eueniunt, statim accusant. Ignorantes sa-
 nè multum in temporis alternis vicibus, plus in occasio-
 num impedimentis, plurimum verò in alijs multis euen-
 torum causis ad vtriusq; fortunæ momentum esse posi-
 tum. Hæc cum ipsi parum considerent, indicta scilicet
 causa, quos defendere debuerunt, damnant: insanamq;
 plebis inscitiam auxilio suo fouent, homuntiones ita sepe
 parum cauti & stolidi, vt emendis numo oleribus, obo-
 li fraudem à mulierculis patiantur. Tales ergo Catones
 publicarum rerũ censurã exercent, qui benè domui suæ,
 vbi tota familia puellus est, nesciunt imperare. Sed dñs
 gratia patres, quod tales estis, qui facilè huius monstri
 fremitus tollerantia vestra vincatis: cõtenti scilicet Chri-
 sto deo, à cuius munere munus istud accepistis, satisface-
 re. Alioqui ferre quis posset tam effrenẽ insaniam? tam
 temulentam temeritatẽ pati? Quod ergo inter tot tan-
 tasq; honestissimas curas (neq; enim Hospitale negociũ
 temporis angustia meminisse nunc possum) nostri recor-
 demini: quod vobis tot cogitationibus distractis totq;
 rebus maximè serijs occupatissimis à mēte & animo nõ
 excidamus, plus certè q̃ animã debemus. Maçti ergo vir-
 tute sitis, quibus parũ esse videt nostrorũ corporũ, nisi in-
 sup etiã mētis agatis negotiũ: nos verè felices, talibus pa-
 rentibus: securi, talibus patronis: ornati, talibus dominis.
 Hac ergo in nos charitate nuperrimè incēsi, hoc literarũ
 amore inflãmati, eã musã cuius pectine et calamistro reli-
 que

EVCHARISTIA.

que ornantur atque comuntur, colendam in Academia hac,
 maioriq; sumptu celebrandam censuistis, sanè vt haberet
 aliæ, vnde porrò amplius multò cerusam & colorem mu-
 tuantes, aucta forma, in publicum & frequentius prodire-
 rent, & venustiores apparerent. Nam quid quæso disci-
 plinis alijs nitorem addit? Rhetorica. Quid facundiam
 & copiã? Rhetorica: Quid sermonis proprietatẽ? Rhe-
 torica: Quid veneres & gratiam? Rhetorica. Quid vo-
 cem commodam & gestum? Rhetorica: breuiter hæc
 verborum castimonix studet, hæc compositionis ornamẽ-
 tis operam dat, hæc totius sermonis honestamenta quæ-
 rit, rudia polit, scabra detergit, inepta excludit, reijcit
 insuauia, inuenit vtilia, accommodat venusta, disponit ef-
 ficacia, pronuntiat grata, quid queris? toti homini, animo,
 corpori, vultui, voci, manibus, modum quendam adhi-
 bet, et ratione certa dominatur. Nam agite dum reliquas
 mihi sine hac cõtemplamini? Aliæ sordent, aliæ delirant,
 aliæ tumultuantur. Etenim dialecticæ sororis, que rationa-
 lis scientia est, mentionem obiter faciamus. Quoties hæc
 obsecro Rhetoricæ præsidio destituta, garrere verius quã
 loqui, balbutire magis quàm differere videtur? Quoties
 item illã multi in publico Gymnasij theatro exhibarunt,
 vt turpiter loquacem, rusticè garrulam lymphatico quo-
 dam gestu debacchantem? vidi equidem illam hisce ocu-
 lis, vidi. P. saliorum more tripudiantem, digitis fortien-
 tem, brachijs digladiantem, beluino fremitu boantem,
 hos & illos conspuentem. Talem ego Dialecticam sum
 apud nos sepe contemplatus, rarò germanã illam verita-

A v tis

tis indagatricem, modestiæ et urbanitatis studiosam, quæ
 nesciat superbire, garrulare, cauillari, obloqui, insultare,
 obtundere, scurriliter & mimicè gestire. Nam quoties
 ridere ioculariter solemus dialecticos quosdam, in pub-
 lico histrionicam agentes? hic mihi in area disputando sal-
 titat, et quasi choraulã ducit. Ille micat digitis, et ductu
 brachiorum aërem semper verberat. Alius ferit ac refe-
 rit, pulchrè gladiatoria exercens. Alius blaterat, & incõ-
 cinno clamore enecat auditores. Quidam prehensis se-
 pe digitis indicant, quod nusquã est. Nonnulli impudẽter
 derident aduersarium, ac toruitate vultus & oculorum
 perpetuò illi exprobrant inscitiam. Sunt etiam qui paulò
 iratiores facti, feruoreq; contentionis ebulientes, in cir-
 cunstantem coronam sputum inhonestè spargunt. Qui
 omnes & modestius agerent, & facilius ad veritatis se-
 dem peruenirent, si ab vtraq; sorore simul ducerentur.
 Nunc autẽ quò inferiores causasunt, hòc magis se tali ac-
 tione superiores euadere contendunt: nil prius habentes,
 quã vt clamoribus defessos vincãt. Iam his in disputãdo
 quod frigus magis frigidũ, si rem ipsam contemplemur?
 nihil rationis multi adferunt, sed statim argumentationẽ
 totã, autoritate et loco finiũt, malè illo quidẽ sepe obiec-
 to, sed peius sæpius interpretato: atq; ita ambo à dispu-
 tatione discordes cum abeãt, vterq; tamẽ sibi canit vic-
 toriam. Sic mihi, inquit ille, Aristoteles scripsit: cõtra ve-
 rò alter, sic mihi idem sensit. Pugnat ergo horũ senten-
 tia Aristoteles cum Aristotele, ita vir ille egregius variè
 varijs, & scribere dicitur, & sentire. Tum si quid est ma-
 nifestè

EVCHARISTIA:

nifestè absurdum, clamant defendendus vtcunque est. Quasi verò defendere sit, prestigijs illudere, & aliorum mentibus cauillis imponere, tum locum torquere, & ad suam (vt aiunt) defensionem (si dijs placet) deprauare. Hos equidem nō Dialecticos (id est) veri indagatores, sed defensores Aristotelis ridiculos appellem: qui talem nobis Aristotelem confingunt, qualis nemo inter natos præter Christum fuit, qui ignorare nihil potuerit. Præsertim quod hic autor tantus, ita multis cæceus est, vt ex eo nunc hominem, nunc brutum: nunc album, nūc nigrum: nunc verū, nunc falsum: pro arbitrio suo effingāt. Egregiam hominis laudem, qui ita scepticus sit & varius, vt quasi speculum quoddam, quam velis intueri imaginem representet. Sed horum ridicula certamina & vanas monomachias, quæ in publico huius scholæ theatro fiūt, sepe vos auditores ad cachinnum vsq; spectastis. Prodibant enim quidam in campū, et enses audacter primò stringebant, sed ita illum rubiginosum, vt magno tandem conatu sudantes, euaginare vix possent, tantum abest vt altè facerent cicatricem. Alij punctim feriebāt, sed gladio plumbeo, qui cū se aduersarium transfodere putarent, retusa tandem cuspide ridiculi discesserunt. Fuere quoque nonnulli, qui perpetuò occupati in telo contorquendo, nunq̃ iaculum emitterent, sed victoriæ loco ponerēt, si minis vtcūq; aduersariū deterrerent. Inter quos prætereundi illi non sunt, qui Andabatarum more clausis oculis pugnantes, aduersarij vmbra pro corpore feriunt. Occurrebant quoq; qui strepitu verborum tumultuan-

tes, non tam intelligi, quàm audiri volunt: sed aperto bene ore & ad rauim vsque rauco vociferantur. Hi sepe non iam loquuntur, sed rudunt: & clangore inconcinno ex hominibus anseres fiunt. Quorum amētia magna est, cū clamore opus nō sit ad persuadendā veritatē. Nam si quod intendis verum est, pacato animo, et sedato sermone melius percipitur. Sin falsum, quē conuenit ardentissimo clamore mendacium alijs intrudere? antiqui illi sermonem Philosopho conuenire tradiderunt, id est, tranquillum dicendi genus, et cotidianę cōfabulatiōi proximū, quō placido animo veritas inuestigaretur. At vos mutata scēna tragicum inducitis, admirationibus, exclamationibus & alijs id genus figuris obstreperum, & tumultuosum. Abigite quæso Sophistrię comites clamorē, perniciā & impudentiā. Nam si illam tantoperē repudiatis, quid ministros eius & ancillas retinetis? Quod si quis proterua insuperabili ita contendat, vt in re manifesta vinci nolit, & hominē esse animal mordicus neget, hunc Anticyrā statim relegate, vt edito helleboro purget infaniā. Hoc enim erit satius, quàm operam clamando ludere, & cum talibus furiendo delirare. Quæ omnia in paucos dicta velim. Noui enim esse permultos in his scholis accuratē doctos, qui & argutē obijcere, & cautē respondere, tum vocē temperare, affectus comprimere, gestui ac manibus moderari, politē etiam loqui & ornatē dicere sciant. Quorum peritia tanta est, vt eorum causa magnarum Academiarum desideria lenius feramus. Qui nobis hęc Lutetiā ita ad viuū sua doctrina repræsentant, vt

aut

EVCHARISTIA.

aut ipsi iam Valentię eam non requiramus, aut quęsitam
 certę inueniamus. Sed redeo vnde digressus sum. Multum
 cumuli accreuit rationali philosophię ac perinde disci-
 plinis om̃ibus hoc munere publico, quod tradēde illu-
 strandęq; oratorię facultati hoc anno à vestra. P. largita
 te additū est. Debent ergo vobis hoc nomine non solum
 mitiores Musę et humaniores, sed quicquid est literarū
 in hac florentissima academia, siquidem omnia hoc tan-
 to dono aucta illustrataq; sunt. Corde enim refocillato,
 vniuersa corporis membra confirmantur: neq; potest
 medicina ea mediocriter prodesse, quę ipsi capiti reme-
 dio sit. Quo circa pergite, qua soletis liberalitate, nostri
 meminisse: & domum hanc, qua vna nulla est in hac vr-
 be neq; vtilior, neq; honestior, neq; clarior, prę oculis ha-
 bete: in ea augenda, ornanda, colēda, pia contentione cer-
 tate: alibi parcite, vt hęc effundatis. Nil potestis prodige-
 re, quod in sumatis in rem literariam ampliandam. Nam
 si pietate ducimini, hęc vobis ædes in vrbe suppeditant.
 Si in escamini gloria, hoc ædificiū amplissimam parit. Si
 vtilitate mouemini, hoc solum & tecta abundē largiun-
 tur. Sed hem infelicitatem nostrā, cur enim hoc tacebo?
 cur ea quę manifesta sunt, iniquo premeam silentio? con-
 temnitur hoc Sacellum, & cum omnium vtilissimum
 sanctissimumq; sit, collatum alijs posthabetur. O Apol-
 linis templum. O Sophię habitaculū. O Antra Musarum,
 ac verē antra. Nam quo alio nomine patres appellē
 subterraneas huius scholę caueas, & quasi ferarū latibus
 la, tū parietes argilaceos non Musis, sed muribus aptissi-
 mos?

mos? præfertur nobis eedes Hospitalis, in qua corporis rei
 vilissimæ, si cum animis cõferatur, negociũ geritur. Præ-
 ponitur mercatoria, vbi mercium ac pecuniarum ratio-
 nes habentur. Prò hominũ iniuriã, ita ne pluris est in hac
 vrbe Mercurius vnus, quàm Musæ nouem? illi porticum
 ereximus, auro fulgentem, fornicibus conspicuam, colũ-
 nis superbã: his verò parietes, solum, tecta, omnia deniqz
 vetustate, fimo, et araneis obscura foetẽt, ac lugẽt. Quod
 nam est hoc iudicium tam præposterum? vsuræ autorem
 colimus, & virtutum magistrẽ contemnuntur? Quapro-
 pter. P. I. si nihil hoc anno addere aut erigere nouũ libet,
 ruinosis saltem succurrite, & priusq̃ corruãt confirmate.
 hanc opem sentiat schola, si nihil aliud potest amplius im-
 petrare. Stabilite aliquid posteris, quod vestrũ in literas
 amorem testetur. Nam turpe erit in tam iusta causa &
 honestissimo negotio Consulatus vestri memoriã nullã
 & monumentũ relinquere. Sed iam de hac re satis plura,
 ne quorum magnificentissimam in nos liberalitatẽ lauda-
 re coepi, videar nunc officium desiderare. Venio ergo ad
 vos cõmitones strenui, ita em̃ libet appellare, quoscũqz
 in his Musarum castris sub varijs signis atqz adeo centu-
 rionibus militantes cerno, literarium hoc bellum quod
 aduersus ignorantiam sapienter geritis, inuictẽ exercete:
 vincendi animos primò concipite, neruos deinde inten-
 dite, excubias agite, vigilias sustinete, labori perpetuò
 incumbite, ducibus vestris obedite, victoriam inter vos
 communem existimate, animate vicissim, vrgete, iuua-
 te: tũ seditionem, castrorum perniciem & monstrum
 hor

EVCHARISTIA.

horrendum fugite, pacē imprimis colite, rem studijs necessaria, & qua sublata omnia miscentur, perturbantur, confunduntur. Aemulamini, sed citra inuidiam. Contendite, sed citra rixam. Seruate præterea in omnibus modestiam & vrbanitatem. Quid enim absurdius tumido? quid procacius superbo? quid petulante magis odiosum? Non enim conuitijs veritas inuestigatur, non contumelijs inuenitur, non sermonis & animi proteruitate defenditur. Bonā causam perdit, qui malè agit, sic vos in disputando modestiæ præmium, non temeritatis & insolentiæ expectate. Arbitramini, id quod est, militare vos contra inscitiam, castra eadem habere, tum victoriam esse communem, pro qua vobis omnibus ex æquo sit decertandū. Hinc fiet vt vos mutuis animis confirmetis, vicissitudinaria ope iuuetis, vitam, gloriam, & honorem aliorum proprium esse existimetis, nō pro vestra solum, sed pro sociorum quoq; causa contendatis. Sic fulgebunt ingenij arma, vires mentis acquirentur, memoriæ regnum propagabitur, copix dubiorum dissipabuntur, parabitur tandem triumphus nominis & gloriæ. O spem certissimam. O summam felicitatem. O doctrinæ imperium. Quis enim pro hac Helena nō plusq; decēnium militet? Quis non sæpe confligat? Quis non æstum & algorem toleret? Quis non se morti certissimæ exponat? Addite quòd viros habetis in omni genere certandi clarissimos, quorum ipsi ductu victoriam vobis certam promittatis. Nam quid ego te nunc commemorem totius literarij exercitus summe Imperator, & Gymnasiarca doctissime?

sime?

sime, cuius auspicijs omnes militamus: quid singularem
 tuam prudentiam, consilia certa, laudabilem industriam, solerem
 curam, incomparabilem auctoritatem, inuictam dili-
 gentiam, perpetuam constantiam, breuiter, innumeras vir-
 tutes recensebo? Quid praeclara gesta recitem? quid infi-
 nita trophaea Lutetiae ac Valentiae erecta enarrabo? Ha-
 beas alios tam insignium fascinorum praecones, non enim
 ego Achillis tanti dignus Homerus esse possum. Tu Aca-
 demiam hanc in officio contines, tu milites omnes guber-
 nas, segnes excitas, timidos animas, lapsos erigis, nutan-
 tes confirmas, saucios reficis, fugientes reuocas, cedentes
 impellis, captos liberas, victores ornas. Caesaris tibi cele-
 ritas inest, ingenium Hannibalis, Fabij maturitas, Scipio-
 nis fortitudo, felicitas Alexandri. Quid ergo de te dicam,
 qui vnus tam multorum egregia ornamenta exhauris? Ac-
 cedunt sacrae phalagis spectatissimi Tribuni, vita et erudi-
 tione celeberrimi, iustis Imperatoribus pares: quorum dig-
 nitas tanta est, vt neque virtute, neque dexteritate, mortali-
 um vllis concedant. Porro autem medicum legionis ductores,
 quo satis digno sermone commendemus, quorum diligen-
 tia multos vincit, & a nemine, quod sciam, superatur? Hi
 quoque commissos sibi milites instituunt, in aciem sepe educunt
 ad palum erudiunt, quo pacto alijs opitulari, & sibi cauere
 possint, visitandis cotidie aegris, docent. Sequuntur centu-
 riones dialectici, pyrgopolinices omnes, lacertis, animo, &
 voce ad militiam exercendam & bellum comittendum nati,
 quibus neque ad scribendum exercitum diligentia deest,
 neque pugni quoque ad certamen: nam mirum quam hi col-
 ligendis

EVCHARISTIA.

ligendis militibus insudent, feliciores profectò futuri, nisi gregarios, seruos, claudos, fugitiuos, transfugas, inuiles & mancos ad militiam congregarent. Præibant hos satis strenui Oratores, neq; consilij neq; disciplinæ suæ expertes, qui oratione alios ad pugnam incendere, et multum in prælio confirmare possent: quorum sanè mentionem facturus eram ampliozem, nisi me Grammaticorum turba reuocaret, vbi calones, lixæ, fossores, ferentarii, in summa, impedimenta omnia exercitus sunt. Hi quanquàm viribus & corporum proceritate parum valeant, numero sunt tamen & animis non contemnendi, nam pro se singuli acriter pugnant, & ante alios primam ignorantia aciem inuadunt. Sed finis sit iam orationis. Neq; enim qui sic sapitis, consilio: neq; qui tam strenuè certatis, viribus: neq; qui tantopere intenti estis ad omnem prædam, monitione nostra indigetis. Tantum professores vestros eosdèq; dominos meos orabo, vt vos in modestia cõtineant, ad literas stimulent, retrahant ab iniurijs, breuiter ad amorem mutuum, tum omne officium præstandum, & virtutem amplectendam exemplo suo hortentur. Quòd si fecerint, præter hominum commendationem, & benè gesti muneris gloriam, immortalè à Deo Optimo Maximo præmium ferent.

Dixi.

F. DECIUS LECTORI. S.

VONIAM uideo esse nonnullos, qui cōsiliū hoc nostrum in ora-
torijis studijs proferendis aut ignorent, aut secus q̄ debent inter-
prætentur, uisum est hīc alteris occurrere: alteris uerò, si fieri po-
test, satisfacere. Quocirca utrosq; oratos uolumus, ut pro sua in-
literas pietate, & animi christiani candore, officij nostri ratio-
nem accipiant. Enimuerò cū intelligerem eloquentiæ studia disciplinis omnibus
assequendis tūm aditum aperire, tūm uiam facilem in sternere, cœpi contendere à Iu-
rat is, ut nouo munere prælegendi addito, oratoriam facultatem ditarent. Quam rem
cūm faciliè uolentibus persuaderem, utilissimæ leges magnarum Academiarum ex-
emplo additæ sunt, quibus & artis præcepta melius innotescerent, & crebra operū
spectacula æderentur. Verū quia obscuris sæpe præceptis, pertinaci contentionis si-
lice lumen excutitur: publicarū quoq; disputationum ratio adiecta est. Hoc damnant,
quidā, & stylo rem agi uolunt. Quod si de huius artis experientijs intelligunt, nobis
isti non aduersantur: sin de præceptis, ne quæso tantopere stomachentur, si cum uni-
uerso doctorū numero sentientes, ab eorū sententiā discedamus. Nam quis mihi uel me-
diocriter eruditus neget, artē ipsam præceptionibus multis sæpe obscuram, disputa-
tionis quasi flatu quodam illucescere, præsertim cū aduersa sæpe probent, obiecta
confirmant, contraria magis illustrent, cōcussa etiam solidentur? Compluti Gramma-
ticorū concertationes ac publici cōflictus singulis hebdomadis fiunt, sanè quod intel-
ligant uiri illi prudentissimi hac diligentia, magistrorū sedulitatē augeri, solertiā ex-
citari, segnitiam depelli, studentium quoq; animos cupiditate gloriæ inflammari, stu-
dia ardere, memoriā propagari, ingenium acui, deniq; omnia melius habere. Quod si
illi rem hanc non sine doctorū commendatione factitant: quid nos, quod idem in Rhe-
torica facultate Valentie fieri consulamus, traducimur & irridemur? Sed ualeant hi
cum sua sententia, qui alijs quoq; siccitatem inesse uolunt, sibi uerò latini sermonis pin-
guissimam ubertatē. Quāquā uideant interim hi boni homines, ne luxus ille tantus,
in spinas & alias inutiles herbas degeneret. Cæterum quid si plures arbores sapi-
dioresq; fructus aliorum damnata siccitas protulit, quā in florum tantopere uendita-
ta fecunditas? Nos certè nunq̄ hætenus ariditate tanta laborauimus, ut nostræ huius
sterilitatis pœniteret, aut cœnosa quorundam aqua irrigari concupiuerimus. Qua-
re luxuriet istis lingua in se iactando, & alios contemnendo: nos interim parcitate
nostra tacendo areamus, soliti olim quingentorum auditorum numerum sæpe uidere,
sed nusq̄, quod sciam, publicè predicare. Bene uale.

**❧ Cosmi Violaiguæ Bene façanensis monachi, &
Theologi doctissimi, Tetrastichon.**

Quicquid agat, relegi qui uult, & in astra locari
Lector, & æterno nomine posse frui,
Non satis est, tragico quòd cantet digna boatu,
Sed Decium dicat composuisse, sat est.

**❧ Iacobi Ioannis Falconi viri patricij,
Hexastichon.**

Sit breuis hæc Decij quis Oratio Patres,
Grandis in exiguo corpore cultus inest.
Omnis enim uarijs resplendet pagina gemmis,
Tota scatet numeris dictio, tota tropis.
Nil minus à Decio uos expectare decebat,
Debit à Decio res Deciana dari.

❧ Roderici Baeçæ, Carmen.

Composuit Decius, recitauit Pontius, ædi
Curarunt Patres hoc Ciceronis opus.
Hic animum, ille aures, pascunt sed lumina Patres:
Debueris Lector, cui magis: ipse uide.

**❧ Michaelis Hieronymi Oliuerij
Valentini. ❧**

Quæ Decius calamo scripsit, quæ Pontius ore
Protulit, hæc Meyus dat tibi præssa typis.
Ingenium, linguam, artem: mente, auditu, oculisq;
Rhetoris, Actoris, Calcographiq;, tene.

FINIS.

FIMIS

[Faint, illegible handwriting in blue ink, possibly a signature or address, located in the upper portion of the page.]

Palau. G. III. 1948
36 ptes